

Nova nervoznost na zapadu - Vesti o nameravanem puču

Belgija z vso naglico mobilizirala svoje moštvo, ko so prišla poročila, da se Nemci ponovno zbirajo za napad. — Nizozemska in Anglija odredili podobne korake. — Nemci zanikajo ta poročila in jih žigosajo kot neumna.

Bruselj, Belgija. — V zapadnih državah se je preko konca tedna pojavila nova nervoznost v pričakovanju skorajšnje nemške ofenzive. Vzmernjenje je pokazala zlasti Belgija, kjer je bilo vse vojaštvo na dopustu z alarmantno naglico poklicano nazaj pod orožje, odmev pa je našlo to mrzlično razpoloženje tudi v Angliji in na Nizozemskem, kjer se je izvršil podoben vpoklic moštva.

V Belgiji se je izvršila ta mobilizacija na pravi dramatični način. Za povzročitev podorožja so se oblasti poslužile radia in posebnih kurirjev. Ti kurirji so imeli ukaz, obiskati vse javne prostore, kakor kavarne in gledališča, in klicati razkropljeno vojaštvo na takojšnji odhod. Vzrok za to naglico je bil v tem, ker se je izvedelo, da je prišla Nemčija ponovno koncentrirati ob meji svoje čete ter se je zopet pojavila nevarnost nenadnega vpada. Okrog 600.000 moških Belgija točasno pod orožjem, civilno prebivalstvo v obmejnih krajih pa je isti dan pričelo zapuščati svoje domove in se preseljevati v notranjost države.

Ta slučaj je bil že tretji, da je Belgija na tak nenaden način mobilizirala svoje vojaštvo. Zadnjič se je to zgodilo v novembu, ko se je pričakovalo nemškega napada. Dasi nekatere vojaške izvedenci trdijo, da ni ob tem času nevarnosti, da bi prišla Nemčija z ofenzivo, in da ufege njeno koncentriranje čet biti le preteza, da Anglija ne bo pošljala čet na Finsko, vendar se te tudi Anglija in Nizozemska pripravila za vsak slučaj. Nizozemska je poleg vpoklica vojaštva z dopusta močnejše ojačila svoje meje, Anglija pa je vse dopuste do nadaljnjega ukinila.

Vesti iz Nemčije pa imajo za vso to nervoznost le posmeh, češ, da ta slučaj zopet kaže, kak nalezljiv strah lahko povzroče izmišljene govorice. Poročila o kaki koncentraciji čet pa žigosajo Nemci kot tako neumna, da niti uradnega zanikanja ne zaslužijo.

BRIHTEN LEKARNAR

Pariz, Francija. — Neki lekarnar, po imenu M. Drouart, je opazil, da mu nekdo ponoči krade premog, in prepričan je bil, da tat ne more biti daleč. V glavo mu je padla premetena ideja: Poškropil je svoj premog z neko kemično snovjo, ki oddaja dim modre barve, kadar gori. Zdaj mu ni bilo treba drugega, kakor gledati, kak dim prihaja iz dimnikov njegovih sosedov. V resnici se je pojavil na strehi nekega bližnjega sosedstva moder dim in lekarnar je o tem obvestil policijo.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA ŠIRITE AMER. SLOVENCA

JAPONSKA V STISKI

Pogodba z Ameriko ji dela skrb.

Tokio, Japonska. — Japonska je v veliki zagati, kako stališče naj zavzame napram Ameriki. Kakor znano, poteče s 26. januarjem trgovski pakt med obema deželama, ko je Amerika preklicala njega veljavnost pred pol letom, kakor je bil določen rok za preklic. Doslej se še ni nič določnega ukrenilo za sprejem novega pakta in s tem je Japonska v nevarnosti, da bo občutno gospodarsko prizadeta. Razpoloženje glede te zadeve je bilo zadnji teden na Japonskem tako razburkano, da je vlada bila odločena, da napove resignacijo, kar je v nedeljo v resnici tudi storila.

POKAZALA KRŠČANSKO ČEDNOST

New York, N. Y. — Zapore, da moramo povračati hudo do z dobrim, se sicer lepo bere, toda po njej živeti je malo težje. Neka Miss Dorothy Clarry pa je ena tistih, ki nauk tudi dejansko izvajajo. Pred nekaj dnevi je bil njen 75 letni oče ubit od avtomobila, ki ga je vozil neki črnc, kateri je bil tudi aretiran. Dekle je šlo na stanovanje tega črnca, toda tamkaj je našlo družino v skrajni revščini: Žena je bila na bolniški postelji, štiri otroci so pa stradali. Dorothy je takoj pozabila na vse in izvršila izredno delo: Žensko je poslala na svoje stroške v bolnico, otrokom pa preskrbelo hrano. — "Pojdi in stori tudi ti tako!"

V EGIPTU ZAPRLI NEMCE

Kairo, Egipt. — Po naročilu predsednika vlade je bil v petek v raznih egiptovskih mestih aretiranih število Nemcev in zaplenjena množina dokumentov. Kakor znano, je Egipt ukinil diplomatske odnose z Nemčijo.

POTRES PRESTRAŠIL LOS ANGELES

Los Angeles, Cal. — Tukajšnje mesto je zadnji petek ponoči občutilo znaten potresni sunek, ki pa ni povzročil nikake posebne nesreče, pač pa dosti strahu. Ljudje so zbežali na ceste, kajti bali so se, da se ne ponovi doživljanje iz leta 1933.

PO KAT. SVETU

Chicago, Ill. — Kakor so se izdelali načrti, bo novi čikaški nadškof Stritch slovesno instaliran na svoje mesto o Veliki noči, njegov naslednik v Milwaukee, novi nadškof Kiley, pa bo nastopil svojo službo kmalu zatem.

Pariz, Francija. — Kardinal Verdier je stavil nasvet, naj bi se postavila v Lurdu podobna bazilika, kakršna je v Parizu na Montmartre, in, ki naj bi postala tudi glavno francosko versko središče.

Rim, Italija. — Na stara leta večer je izbruhnil ogenj v papeški palači v Rimu, ki je povzročil nepopravljivo škodo na raznih starodavnih umetninah. Nad sto ognjegascev se je trudilo devet ur, da so požar zadušili.

Joliet, Ill. — Na božični dan je podlegel nenadni smrti 72 letni župnik tukajšnje hrvaške cerkve, Rev. Geo. Violich. Slučaj je nanesel, da je župnik daroval v tej cerkvi svojo prvo in zadnjo mašo na božič. Ravno na božični dan je namreč ob ustanovitvi te cerkve, v 1905, opravil prvo mašo v njej.

ZADUŠILI VSTAJO V EKVADORJU

Guayaquil, Ekvador. — Skupina vojakov je v kratkem času zadušila vstajo, ki je izbruhnila tukaj zadnji petek zgodaj zjutraj. Vstaji je načeloval svojačasni predsednik Ibarra in sodelovali so z njim avijatski častniki ter kakih 200 civilistov. Čuječnosti vojakov se je posrečilo, da so bili voditelji aretirani, civilisti pa so se razbežali. Povod za vstajo je bil v izidu volitev, ki so se vršile dan prej, v njih je bil Ibarra, ki je ponovno kandidiral, poražen, na kar je poskusil s silo.

VSTAJO IMELI V NAČRTU

Federalna policija objavila senzacionalno vest, da se je v New Yorku pripravljala revolucija.

New York, N. Y. — Načelnik federalne tajne policije, J. Edgar Hoover, je v nedeljo osebno objavil, da se mu je posrečilo preprečiti revolucionarno vstajo, ki jo je imela v načrtu skupina ljudi v tukajšnjem mestu. Poročila o vsej zadevi pa so tako senzacionalna in neverjetna, da bo treba počakati nadaljnjih pojasnil, predno se jim more posvetiti resnejša pozornost.

Kakor trdi Hoover, je štela skupina zarotnikov 18 oseb, te so bile vse aretirane, med njimi dva voditelja, katerih imena so se navedla kot Wm. G. Bishop in John F. Cassidy. Ob aretaciji je bilo istočasno zaplenjenih 18 bomb, 12 pušk in množina municije. Ta skupina, katere polovica je bila včlanjena pri narodni gardi, je imela baje načrt, da s terorizmom napravi zmedo v mestu, da napade in opleni orožarno narodne garde, da bombardirajo urade nekega tukajšnjega judovskega in nekega komunističnega lista, na kar bi zasedla električno in telefonsko centralo, pristanišče in kolodvore, in končno, kot višek vsega, bi se polastila federalnih poslopij in federalne rezervne banke, da bi dobila kontrolo nad zalogami zlata.

Kakor omenjeno, so te vesti skrajno fantastične. Med drugim je tudi težko najti pojasnila, kako bi 18 moških moglo nastopiti proti celi armadi newyorških policistov in proti več polkom federalne armade, ki je nastanjena v tukajšnjem okrožju.

listi pa so se razbežali. Povod za vstajo je bil v izidu volitev, ki so se vršile dan prej, v njih je bil Ibarra, ki je ponovno kandidiral, poražen, na kar je poskusil s silo.

Iz Jugoslavije

Višnjegorskim orožnikom se je posrečilo prijeti že dolgo iskanega tihotapca Pestotnika iz Tuhinjske doline. — Župani avtonomnih mest so častitali Dr. Korošcu. — Smrtna kosa. — Razno.

Tihotapstvo onesrečilo vso družino

Višnja gora, dec. 1939. — Lep uspeh svoje težavne službe beležijo višnjegorski orožniki, ko se jim je posrečilo prijeti že dolgo iskanega in večkrat kaznovanega Hacetovega pajdaša 33 letnega Toneta Pestotnika iz Šmartna v Tuhinjski dolini. Čakali so nanj na Peščeniku na strmini nad Višnjo goro in opazovali nekega hlapca, ki se jim je zdel sumljiv. V tem pa je prišel od Višnje gore neki kolesar, ki v klanec ni mogel voziti, ampak je rinil kolo ob sebi. Orožniki komandir Mlinarič je stopil k njemu in začel s tujcem pogovor, pa se mu je ta sumljivo izmikal, zato ga je komandir vprašal za legitimacijo. V tem sta bila še na vrhu klanca. Kolesar je segel v žep, kot da mu hoče dati legitimacijo, se vedel na kolo in pogljal. Orožnik je bil hitrejši, pa se pogljal za njim in ga vjel za sedlo. Kmalu sta se oba skupaj zvalila pod cesto in se valila po strmini tako dolgo, da sta oba z vso silo zadela v neko bukev. Komandir si je pri tem zlomil dvoje reber, kolesar pa nogo. Na klice orožniškega komandirja so prihiteli sosede in dva orožnika, ki sta kolesarja uklenila in tu se je izkazalo, da je to že zgoraj omenjeni Tone Pestotnik.

Orožniki so našli pri Pestotniku zalogo saharina in kreslinih kamenčkov. Oborožen je bil tudi s samokresom. Dobro, da ob aretaciji ni imel ne prilike ne časa, da bi segel po orožju. Komandir Mlinarič se ga je tesno oklenil, ki je videl, da sega v žep. Prav ta svoj uspeh objem pa je plačal vestni orožnik s telesno poškodbo. Stanje zaradi obeh zlomljenih reber se mu je zdaj nekoliko poslabšalo. Pestotnik pravi, da je hotel pobegniti zato, ker se je zadnji čas pečal le še s tihotapstvom. Spočetka je hodil iz kraja v kraj peš. Pred dnevi pa si je kupil kolo. Ni hotel povedati, kdo mu je kolo prodal in kje je dobil samokres. Tihotapstvo življenje je razbilo Pestotnikovo nekdanje srečno družino, tako pripoveduje sam. Bil je še pred leti ugleden gospodar in srečen oče dvoje dece. Ko pa so ga zalotila oblastva na prepovedani poti, je bil obsojen na ogromno kazen 210.000 dinarjev. Seveda ni zmozel tolikšnega zneska. Zato mu je bilo posestvo prodano in Pestotnik je postal brezdomec. Žena je odšla v Trzin, oba otroka pa sta pri sorodnikih v Šmartnem. Visoka kazen pa še ni izučila kaznovanega Pestotnika. Strastno je vdan tihotapstvu.

Častitke Dr. Korošcu

Celje, 18. dec. — Včeraj so zbrali v Celju na konferenci župani avtonomnih mest in poslali narodnemu voditelju in predsedniku senata dr. Antonu Korošču ob izvolitvi za častnega doktorja ljubljanske univerze, v Belgrad naslednjo brzojavko: "Župani slovenskih avtonomnih mest, zbrani na konferenci univerze, pošiljajo iskrene čestitke in vdane pozdrave." — Dr. Adlešič Jure, dr. Juvan Alojzij, dr. Vorsič Alojzij in dr. Remic Alojzij.

Nesrečen padec

Do nezvesti se je potolkel Anton Pavovec, sin trgovca iz Štepanje vasi, ko je padel z motornega kolesa, s katerim se je vrtel po cesti.

Smrtna kosa

V Dravogradu je umrl Jakob Jerovšek, brat šolskega svetnika in profesorja Dr. Jerovška v Mariboru, doma iz Konjice. Star je bil 83 let. — V Ljutomeru so pokopali Ano Anuš, po domače Anuševko, staro skoro 90 let. Bila je daleč okoli poznana po svoji gostoljubnosti in veselosti. — V Mariboru je umrl Jernej Schmutz, višji državni kontrolor v pokouju star 58 let.

Nezgod a s sekiro

Drva je sekal zidarski pomočnik Franc Sitar iz Kamnika. Pri delu mu je spodrsnila sekira ob trdi grči in se mu zasekala v nogo, da je moral v bolnico iskati pomoči.

Katakombe v Mariboru

Pri izpraznitvi Scherbaumove grobnice na starem mestnem pokopališču v Mariboru su ugotovili, da je grobnica zidana kakor katakombe, ki di obeh zlomljenih reber se mu je zdaj nekoliko poslabšalo. Pestotnik pravi, da je hotel pobegniti zato, ker se je zadnji čas pečal le še s tihotapstvom. Spočetka je hodil iz kraja v kraj peš. Pred dnevi pa si je kupil kolo. Ni hotel povedati, kdo mu je kolo prodal in kje je dobil samokres. Tihotapstvo življenje je razbilo Pestotnikovo nekdanje srečno družino, tako pripoveduje sam. Bil je še pred leti ugleden gospodar in srečen oče dvoje dece. Ko pa so ga zalotila oblastva na prepovedani poti, je bil obsojen na ogromno kazen 210.000 dinarjev. Seveda ni zmozel tolikšnega zneska. Zato mu je bilo posestvo prodano in Pestotnik je postal brezdomec. Žena je odšla v Trzin, oba otroka pa sta pri sorodnikih v Šmartnem. Visoka kazen pa še ni izučila kaznovanega Pestotnika. Strastno je vdan tihotapstvu.

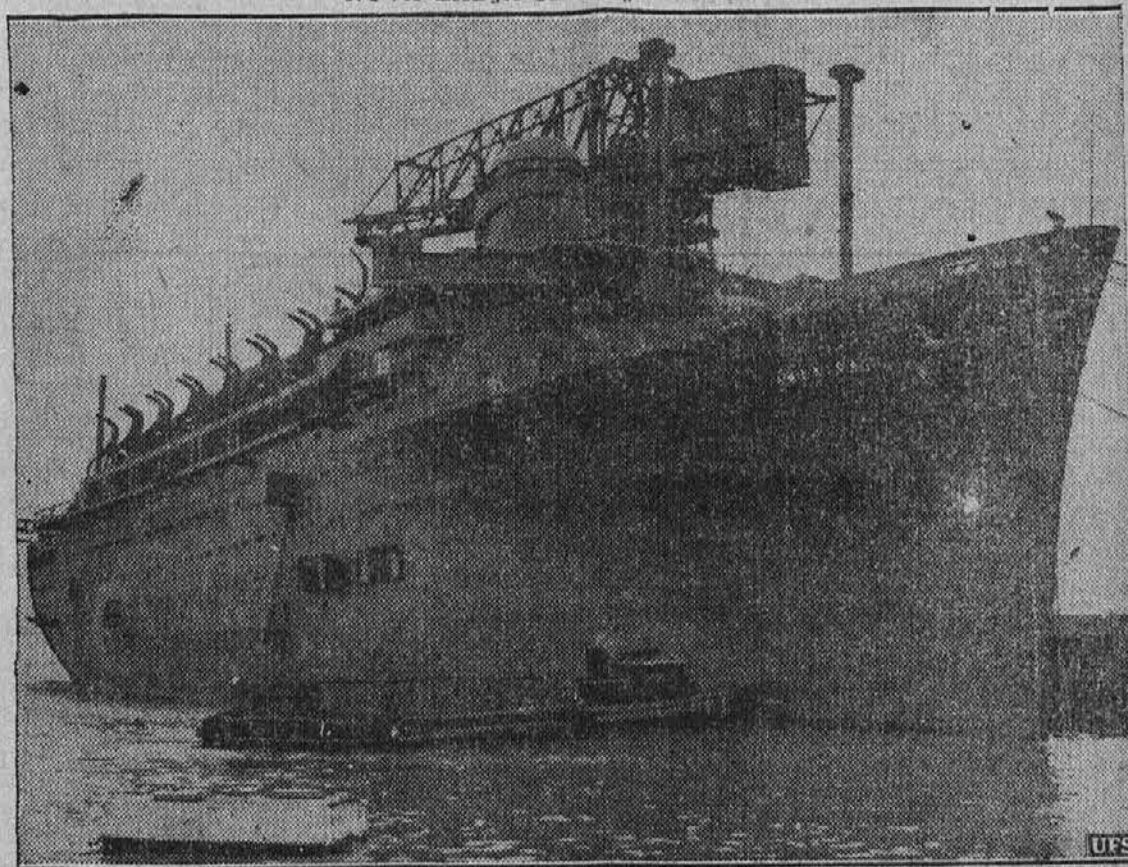
Na varnem

Mali kazenski senat v Ljubljani je obsodil 25 letnega Ferdinanda Tomšiča in 37 letnega Jožeta Petriča, oba iz Rogatca vsakega na štiri leta robije in petletno izgubo častnih državljanjskih pravic. Sta to stalna gosta ljubljanskih zaporov že nekaj let in sta v zadnjem času zagrešila celo vrsto vlomov in tatvin. Sedaj se bodo okoličani za nekaj let oddahnili.

Smrt vnetega gasilca

V Kapli vasi pri St. Pavlu pri Preboldu je umrl posestnik Josip Turšek, bivši član uprave celjske gasilske župe in ustanovitelj gasilske čete v Kapli vasi, ki ji je predsedoval celih 25 let.

NOVA LADJA SKORAJ DODELANA

V Newport News, Va., stoji že skoraj dodelana nova potniška ladja "America", ki jo kaže gornja slika. Ladja je last United States parobrodne družbe.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljnikov in dnevo po praznikih.

The first and the oldest Slovene newspaper in America
Established 1891.
Published by:

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Za "sveto stvar"

Te dni smo čuli in čitali, da se v Angliji dvigajo razni propagandisti in brenkajo na svoje politične strune politične melodije, ki izražajo vabilo Ameriki, da je ta nekako moralno dolžna, da se priključi borbi za "sveto stvar" v Evropi.

Že pred časom smo zapisali, da bo nekaj zelo izrednega, če se v sedanjih borbi v Evropi ne bo prejel ali slej znašla tudi ta dežela. Vidimo, da mnogi pri tem nervozno odklanjajo to, češ, kaj nam tega treba, kaj ima ta dežela iskati v Evropi? Ali nima dovolj težav in sitnosti sama doma? Sama zase naj gleda. Itd.

Vse res in prav ima vsak, ki tako ugovarja. Toda na stvar je treba gledati čisto drugače, kakor pa tako. Idejno smo v evropsko vojno že kar močno zapleteni. Stopite v katerikoli javni prostor hočete v tej deželi, povsod boste slišali govoriti o vojni. In kako govorimo? Velika večina, ogromna večina našega javnega mnenja je proti Hitlerju in Stalinu. Torej že v javnem mnenju smo kar dobro opredeljeni. Moramo tudi biti tako, saj pravimo, da smo Amerikanci vendar demokratični in kakih nasilnih diktatorjev ne moremo zagovarjati.

Zvečer, ko sedite poleg svojega radio vam hrešči uro za uro propaganda na uho. Zopet čitate časopise, tu vam tiskana beseda dopoveduje dan za dnem svoje mnenje. In pod temi mnenji javnost živi. Opredelimo to in dobimo jasno sliko, na kateri strani je večina našega javnega mnenja. Pa to se ni rečeno, da se moramo iti vojskovat čez morje. Ne, to ni še. Ampak od javnega mnenja vodijo ceste k dejanjem.

Dalje pogledimo še nekaj drugega. Vse naše ameriške tovarne, ki izdelujejo zrakoplove, težke truke, avtomobile in druge tvornice, ki zalagajo jeklo in železo so kar obložene z naročili za zaveznike. Noč in dan ropotajo stroji, ki izdelujejo orožje. Well, to je pa business, poreče kdo. Yes, business je. Ampak tak business, ki ne ugaja onim, proti katerim se orožje kuje in izdeluje.

Tretja reč pa je, kar v Ameriki ne smemo nikoli pozabiti, da v javnem mnenju Združenih držav prevladuje že od nekdanj anglosaški duh. Lahko se pokregamo tu in tam med seboj. Ampak kri ni voda in to je, kar v takih kritičnih momentih mogočno upliva. Kadar je Anglija v nevarnosti na svojem otočju doma v Evropi, takrat začuti vse anglosaški živelj po vsem svetu, da je nastavljena sekira na njegove življenske korenine. In anglosaški živelj je narodno in idejno mogočno povezan. Njegova narodna zavest ne tvori tako trhlene in slabe vezi, kakor jih tvori slovanska zavest. Stopite enemu Britancu na nogo, pa bote začuli odmev okrog in okrog sveta. Slovanom lahko uničijo cele dežele, pa kdo se zmeni zato, drugi ne, Slovani pa še sami najmanj. Ne tako med Anglosaksii. In to je s čimer je treba računati.

To, da smo Amerikanci odločno na strani zaveznikov ni treba več dokazovati. Da jim nudimo moralno pomoč, da jim prodajamo orožje in nudimo še marsikaj drugega: tudi ni treba dokazovati. In če vzamemo vse to in upoštevamo vidimo, da z eno nogo že kar stojimo v vojni. Kedar bomo stopili v vojno še z drugo nogo, je seveda vprašanje časa. Prvo vprašanje je, če bo potreba? Ako bodo Angleži in Francozi na bojnem polju sami lahko opravili, jih bomo le zalagali z orožjem. Ampak, če se posreči Nemcem, da kje zrušijo fronte na zapadu in bi se njihove armade vsule v Francijo, ali pa kakih drugih potih in bi začele ogrožati Anglijo, tedaj dragi čitatelji, bodo naši fantje kaj kmalu pozvani za vojno službo. Mi, ki to le pišemo, seveda tega ne želimo. Ampak ne vaše ne naše želje tega ne bodo preprečile. Na stvar je treba gledati tako, kakoršna je v svojih razmerah. Politika in zlasti evropska politika je zvita kakor kozji rog.

Združenim državam ni treba vojske. Vsak pameten človek mora biti proti vojski. Toda premnogokrat se vojski ni mogoče izogniti. Ni vprašanje se hoče tepsti ali ne. Moraš se, kadar nastane nevarnost.

Čitatelji se gotovo spominjajo, kako se je n. pr. Anglija izmikala vojni. Prav tako tudi Francija. Radi miru

so pustili, da je ropotal in grabil Mussolini, isto so pustili dolga leta Hitlerju, da je svojo Nemčijo oborožil in jo pripravil za boj. Prizanašali so in vse riskirali, češ, morda se mir le ohrani. Ali se je? Ampak, to so evropske zadeve.

Res je smešno in vrlo nespametno s stališča zdravega razuma, da se morajo Amerikanci vtikati v evropske homatije. Posebno pa še radi tega, ker ima od takega vtikanja Amerika le škodo. Toda politične propagande so tako močne, da v večini slučajev zmagaajo. Profesionalni propagandisti znajo uspraviti javnost s svojimi političnimi harfami, da se jim javnost preda na milost in nemilost, ne vedoč kedar in kje. Tako bo najbrže tudi zdaj.

Samo primer: Pravimo, da evropske razmere nas ne smejo nič brigati. Pravilno bi tako bilo. Ampak poglejte, kako pošiljamo milijone Finski na pomoč. Prav. Ampak zdaj jo naj Stalin in Hitler raztrgata, kakor je n. pr. Nemčija Belgijo v zadnji svetovni vojni. Ali ne bo ogorčenje velikansko tudi na to stran morja. In še kako. V taki ogorčenosti se pa prime za puško, da ljudje še sami ne vedo kedar. S političnih harf se pa čuje: za "sveto stvar" gre, za "odrešenje civilizacije" gre, itd. Fantje pa na vojsko rajzajo ...

SMRTNA KOSA NA ZAPADU

Pueblo, Colo.

Komaj smo nastopili novo leto 1940, je že tudi smrt med nami in pobrala je že kar tri osebe in naše fare. — Preminula je Katarina Težak, rojena Petrovich in sicer je podlegla pljučnici. Zapuščala štiri otroke in žalujočega moža. Pokopana je bila iz cerkve Marije Pomagaj. Starja je bila 42 let. — Naj v miru počiva, ostalim naše sožalje!

Dne 2. januarja je potrkala smrt pri družini Mikatič in pretrgala nit življenja Mr. Nick Mikatiču. Skončal je kar na nagloma. Zadel ga je srčna kap. Na Novega leta dan je bil še pri sv. maši in je prejel tudi sv. obhajilo. To kaže, da je bil dober in globoko veren katoličan. Bil je tudi dober faran naše cerkve Marije Pomagaj, bil je tudi naročnik Amerikanskega Slovenca in Novega Sveta. — Pokojni je bil doma iz vasi Preloka na Belokranjskem in je bil star 70 let. Bil je oče našega tukaj znanega policaja Nick Mikatiča, Jr., katerega ste že videli na konvenciji KSKJ. Zapuščala žalujočo ženo, pet sinov in dve hčeri. Naj mu sveti večna luč, preostalim pa naše globoko sožalje!

Nadalje se je preselil v večnost dne 3. januarja Mr. Steve Bratina v starosti 52 let. On je že delj časa bolehal. Zapuščala žalujočo ženo, tri sinove in pet hčera. Doma je bil iz vasi Veliki Vrh na Hrvaškem. — Naj se spočije od svojega truda in naj v miru počiva, žalujočim naše sožalje.

Le kratki so dnevi na svetu za nas in hitro nam zgine odločeni čas.

Blagor jim, kateri v Gospo-

du zaspe, ker v slavi nebeski, se tam prebude.

J. M.

KAKO SE IMAJO NAŠI FARMARJI V NO. DAKOTI?

Tower City, N. D.

Moram tudi jaz prijeti za pero, ker vem, da bo mogoče katerega zanimalo, kako se imamo v North Dakoti. — Četudi smo bolj na severu, vendar se nimamo za pritoževati nad mrazom, kajti dosedaj še nismo imeli preveč zime, medtem ko se bere od drugod, da že imajo mrzlo.

Malo pozno je že, pa se moram vseeno zahvaliti prav lepo vsem, ki ste kaj dobrega storili za mojo sestro in njenega pokojnega moža, kar sem sama videla, ko sem bila na njegovem pogrebu v Chicagu, Illinois. Res, na lastne oči sem videla, kako izkaže čast pokojnemu. To je vse jako lepo in Bog vam obilo poplačaj vsem skupaj. Rada bi se vsakemu posebej zahvalila, pa vas je bilo preveliko število in mnogo jih niti poznala nisem, četudi ni tako dolgo, 15 let, odkar sem odšla iz Chicaga. Veseli nas tudi to, da so nam dali znati, da sem ga tako še enkrat videla, čeprav je bilo zadnje slovo težko. — Lepa hvala za tako lepe vence in rože in za številne sv. maše. — Kot sem se takrat prepričala, imajo Slovenci lepšo navado kot drugi narodi, ob takih prilikah in to jim je v čast. Ne morem si kaj, da bi se ne zahvalila za vse, kar ste kateri kaj storili takrat za mojo sestro in njenega moža, katerega se bomo tudi mi spominjali v molitvah. — Obenem se moram zahvaliti tistim dobrim sorodnikom, ki so nas povsod tako lepo in gostoljubno sprejeli. Najraje bi bila med va-

mi ostala, pa ni bilo mogoče. Kratak je bil ta obisk pri vas, pa je bil priršen in vesel, ker Bog ve, če se bomo še kaj kmalu videli. Mi bi pa radi, da bi tudi vi kaj k nam prišli. Četudi živimo na deželi, v North Dakoti, je vendar tudi tukaj lepo, zlasti v poletnem času, samo če bi dobili malo več dežja v poletnem času. Zadnje poletje je bilo glede tega žalostno, ko že junija meseca nismo imeli zelene trave. Vse se je začelo sušiti. Upajmo, da bo v letu 1940 boljše leto. Vsled velike suše in slabih letin je tukaj mnogo farmarjev šlo po zlu. Mnogo je bilo dobrih farmarjev, ki so stali na precej trdnih nogah, pa sedaj nimajo nič. Mnogi so imeli hlapce po celo leto, sedaj so pa sami, ker nimajo s čim hlapcev

plačati. — Jajca na primer so tukaj po osem centov ducat, včasih pa še ceneje. Prašiči so tudi zelo poceni in prav tako goveja živina. Kar se pa tiče drugih reči, katere farmarji potrebujemo in ki jih moramo kupiti, so pa zelo drage.

To sem napisala, ker vem, da bo morda tega ali onega zanimalo vedeti, kako je tukaj v North Dakoti. Kako je drugod in kako se imajo, izvem iz časopisja, ker od drugod se bolj pogosto oglašajo, kot se pa mi od tukaj, ker pač največkrat nimamo kaj vselega za poročati. — H koncu še enkrat pozdravim vse moje sorodnike in prijatelje. Kadar nam bo mogoče, vas bomo pa spet obiskali. Do tedaj pa ostanite zdravi. M. K.

RAZNOTEROSTI

SLOVAKI BODO VEDNO NA STRANI NEMČIJE

Na zaključni seji slovaškega parlamenta je imel predsednik slovaške vlade Tuka govor, v katerem je očrtal odnos Slovaške do Nemčije. Rekel je, da Hitler ničesar ne dela na slepo srečo, marveč da vse dobro premisli in ravna zgolj po zgodovinski nujnosti. Genialnost Hitlerja je baš v tem, da vedno pravčasno spozna, kar je po zgodovinskih silah pripravljen. Zato tudi dosega uspeh za uspehom. Iz tega sledi za slovaški narod, da slovaška država ni nastala po goleni slučaj, nego kot zgodovinska nujnost. Zaradi tega je nemška politična smer za Slovaško zgodovinska nujnost in zato je za ves slovaški narod moralnično dolžnost, to politiko podpirati. Naj se zgodi karkoli, slovaško mesto je na strani nemškega naroda in bo tam vedno ostalo.

V svojem govoru je Tuka tudi ostro napadel Anglijo in Francijo ter jima očital, da sta kazali nekoč iskreno prijateljstvo za Slovaške, da pa sta sedaj njih največji sovražniki.

SVETOVNA RAZSTAVA V RIMU

V Rimu so izvršili prva dela za zgradbo "mramornatega mesta" za svetovno razstavo, ki se bo vršila l. 1942. v tem mestu. Že doslej so morali na razstavnem prostoru izkopati 5.5 milijona kubičnih metrov zemlje, ki so jo uporabili za zravnjanje tal.

Največ izkopavanja so imeli za pripravo 35 cest in trgov, ki so skupaj dolgi nad 32 km. Cestno omrežje zavzema površino 800.000 kvadratnih metrov. Ogromno dela zahteva tudi gradnja 900 m dolgega in 120 m širokega jezera s površino 92.000 kvadratnih metrov in 200.000 kubnih metrov vode. V to jezero bo bobnel iz višine 27 m 25 m širok slap v podobi velikanske pahljače. Pod nje-

govim lokom bo vodil prometni prehod.

ELEKTRIČNE STROJNE PUŠKE

V sedanjih vojni uporabljajo Francozi in Nemci v našaš zato zgrajeni betonskih zakloniščih električne strojnice, ki jih lahko sprožijo po električnem kablu iz večjih in bolj zadaj ležečih zaklonišč. Električne strojnice funkcionirajo brez spremene osebja, dokler ne izstrelijo celega traka patron. Šele potem se mora priplaziti do njih vojak, da jih zopet nabije. Strojnice so pred utrubami Siegfriedove in Maginotove linije nameštene tako, da obvladajo s svojimi streli vsak kvadratni meter pred utrjeno linijo, ki je zasedena po francoskih, odnosno nemških vojakih.

ČEVLJE ZAMENJUJEJO

V Paderbornu v Nemčiji so uredili zamenjalnico za obutev. Ljudje čevlje, ki jih več ne uporabljajo, ali ki jim nišo več primerni, tu lahko prodajo ali pa zamenjajo za primerno obutev. Že od vsega početka je v tej zamenjalnici vladal živahen promet. Izkazalo se je pred vsem, da zelo ustreza družinam z otroki, ki hitro odrasčajo svojim čevljem.

USNJE IZ RIBJE KOŽE

Na Danskem so že delj časa proučevali uporabnost ribjih kož za obrtne namene in poskusi v to smer so bili tako uspešni, da so sedaj zgradili prvo dansko tvornico za izdelovanje ribjega usnja. Tvornica izdeluje čevlje, rokavice, pasove, ročne torbice, okraske za klobuke, knjižnice platnice in podobne stvari po posebnem postopku iz kož morskih somov, polenovk in drugih rib. Ostala čevljarska in usnjarska industrija gleda na to proizvodnjo ta čas še s skeptično. Novo usnje je drago kakor normalna luksuzna usnja.

Dogodki

med Slovenci po Ameriki

Zanimivo poročilo načelnika ognjegašcev

Chisholm, Minn. — Slovenec, načelnik ognjegaškega oddelka Mr. Louis Turk, je te dni podal zanimivo poročilo mestnemu svetu. Med drugim, kar se tiče nabav itd., je podal tudi poročilo, da je bilo v tekočem letu (1939) v tem mestu 85 požarov. Vzroki teh požarov so bili različni. V 26 slučajih so povzročili požar cigarete, v 16 slučajih dimniki, v 4 slučajih razgreta smola (tar), v štirih drugih slučajih preveč zakurjene peči (furnazi), ostali slučaji odpadejo na druge raznovrstne vzroke.

Na operacijo

Barberton, O. — Mr. John Rupert, veteran zadnje svetovne vojne, se nahaja že delj časa v vojaški bolnišnici v Clevelandu. Te dni se je moral podvreči operaciji, na vratu, katero je srečno prestopil in se bo kmalu vrnil na svoj dom, kar mu prijatelji žele iz srca.

Kap ga je zadel

Cleveland, O. — Zdrav in čvrst se je v nedeljo 7. januarja podal v cerkev k maši, predno je šel na delo, rojak Anton Hrovat v East 88th Street. V cerkvi sv. Lovrenca ga je nenadno zadel kap. Star je bil 49 let, doma iz fare Ambrus na Dolenjskem odkoder je prišel v Ameriko pred 30 leti. Zapuščala ženo, štiri sinove, dve hčeri in enega brata, v starem kraju pa očeta in štiri brate.

Zopet okraden

So. Chicago, Ill. — Pred kratkim je bil tukajšnji rojak Mr. Ant. Bakše, ki ima trgovino s čevlji ter raznimi oblekami in potrebščinami za moške, že zopet okraden. Neznani zlikovci so prišli ponoči v trgovino in pobrali nekaj blaga, kot čevljev, nogavic in podobno ter ga olajšali za okoli \$100.00.

Zopet v bolnišnici

New York, N. Y. — Pred nekaj tedni se je rojak Anton Svet povrnil iz bolnišnice, pa se mu je stanje zopet toliko poslabšalo, da je moral ponovno oditi v Bellevue bolnišnico. — Prijatelji mu žele skorajšnjega okrevanja in povratka med svoje domače!

Žalostna vest iz domovine

Chicago, Ill. — Mrs. John Ožbolt, je prejela iz starega kraja žalostno novico, da ji je v Globelji pri Ribnici umrla njena mati v visoki starosti 90 let. Zapuščala v starem kraju eno hčer, tu v Ameriki pa že zgoraj imenovano in dva sinova. — Vsem naše globoko sožalje, pokojnici pa R. I. P.

TARZAN IN OGENJ V THORU

(31)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Za te ki so bili v ozkem čolnu, ni bila nikakoli malenkost, ko se je Perryju zlomilo veslo. Dokler so imeli vsak svoje veslo, so lahko upali, da se kako rešijo iz strašnega toka, ki jih je z divjo silo nesel naprej, toda sedaj ni bilo ravnotežja in tako so drveli nesreči naproti.

Ob straneh strašno skalovje, pred njimi pa še strašnejši vodopad. Kako naj se rešijo? — "Na, Perry," pravi Jannette, "vzemimo moje veslo." — Gotovo, možka roka je močnejša od ženske, toda tudi to ni veliko zalegle, kajti s težavo je bilo sedaj mogoče obdržati vsaj nekoliko ravnotežja.

Toda, če je bilo upanje, da se rešijo pred strašnim koncem v grozečem vodopadu, Tarzan, kot nikoli, tudi sedaj ni obupal nad rešitvijo pred katastrofo. Opazil je, da je tok zanesel čoln k skalnatemu obrežju, ravno proti oni strani, kjer so rastle ob vodi neka velika drevesa.

"Poskusimo spraviti čoln v bližino teh dreves," je zaklical Tarzan in se obenem z vso silo uprl v veslo ter ga tiskal v vodo. Pomagalo je, da se je čoln v toliko zasukal in obrnil smer proti omenjenim drevesom. V bližini drevesa se je Tarzan z vso silo pognal v veje velikega drevesa.

POZOR!

Poglejte na številke poleg naslova imena. Ako ti je naročeno postelja obnovi jo in pomagaj lastni!

Nedeljski kotiček

J. M. Trunk.

TRETJA NEDELJA V JANUARJU

"Moje veselje je bivati s iz nebes Boga in vsa slava ni človeškimi otroci. Zdaj, to- raj, otroci, poslušajte me: Blagor jim, ki ohranijo pota moja (Preg. 8, 31)". Tako govori v sv. pismu večna Mo- drost in druga oseba božja, po kateri je bil svet ustvar- jen, vsem ljudem ter vabi vsakega, naj pristopi k Bogu in naj se ne boji njegovega neskončnega veličastva. Sko- roda neverjetne so nam te be- sede. Biti z nami ljudmi, ime- nuje veselje oni, ki ima v sa- mem sebi vse od vekomaj, ne potrebuje nobenega društva, ker je neskončno srečen v se- bi in svoji troednosti. In ven- dar je tako, ker otroci božji smo. Ali ni oče rad pri svo- jih ljubljenih otrocih? Ali ga ne veseli, če so mu udani in ga ljubijo? Bog seve ne po- stane bolj srečen, če občuje s teboj, a ti najdes občevanje z teboj, a ti najdes občevanje z Bogom? Od sovražnikov svojih lo- ni se, pa tudi pred prijatelji svojimi bodi previden (Sirah, 6, 13)", pravi sv. Duh. Bred- je, ki se mu lahko udaš in mu vse zaupaš.

IZ GORIŠKE, PRIMORJA IN ISTRE

Tudi Jugoslavija bi imela škodo, če Trst zamre

Že žadnjič smo poročali o velikih skrbih, ki so se pola- stile tržaskih gospodarskih krogov zaradi tega, ker je v tem pristanišču vedno manj prometa, to pa zaradi seda- nje evropske vojne in pred- vsem zaradi zadnjega sklepa Velike Britanije in Francije, da zapreta ves nemški izvoz, torej tudi izvoz preko Trsta. O razdelitvi železniškega prometa med Trstom in Ham- burgom pa so v začetku de- cembra razpravljali na tarif- ski konferenci v Zagrebu. "Istra" o tej konferenci med drugim piše:

"Navzočnih je bilo 22 dele- tov, in sicer iz Nemčije, Ita- lije, Madžarske, Češkomorav- skega protektorata, Slovaške in štirje zastopniki jugoslov- vanskih državnih železnic. Ta konferenca je bila prav za prav ena izmed rednih kon- ferenc kot se vršijo vsako le- to in nima nobene zveze z vojno. Delegati so samo raz- pravljali o razdelitvi prome- ta med severom in jugom (Hamburghom in Trstom). Konferenca pa je bila vsek- kor potrebna, ker so se v za- dnjem letu znatno spremenile meje v Srednji Evropi in to na ozemlju interesnih sfer obeh luk. Zaradi političnih mej se je spremenilo tudi in- teresno ozemlje obeh luk in njuna gravitacijska območja. Zaradi novih razmer je bilo treba spremeniti tudi tarifni sistem. O konferenci ni bilo izdano nobeno uradno poro- čilo in so podrobnosti ostale na ta način javnosti neznane. Delegati so le izjavili, da so bile samo strokovne razprave o uravnavi prometa v smeri severnih oziroma južnih luk z ozirom na današnje oze- meljske spremembe v Srednji Evropi. Med drugim so izjavi- li, da bo tranzitni promet proti Trstu preko jugoslov-anskega ozemlja ostal približno isti. Izjavili so samo, da je bila zaenkrat dosežena le za- časna rešitev tega vprašanja, kar je umevno zaradi vojne- ga stanja v Evropi. Tako je zaenkrat ostala meja med obema teknečema — Trstom in Hamburgom — nedolče- na. Jugoslavija je pri tem

vprašanju precej zainteresi- rana. S tranzitnim prometom preko njenega ozemlja ima na leto 100—150 milij. din dohodkov. Zaradi tega so ju- goslovanski zastopniki zagovarjali interese tržaskega pri- stanišča."

Nova maša slovenskega misionarja med govavci v Juž. Ameriki

V centralnem bogoslovnem središču v Mosquieri v Ko- lumbiji je bil v nedeljo, 3. decembra, posvečen v mašni- ka G. Mirko Rijavec, sin upo- kojenegega cestnega nadzorni- ka, ki živi sedaj v Kamnjah na Vipavskem. Svojo prvo sv. mašo je pa pel G. Rijavec na Marijin praznik, 8. t. m., v zavodu za otroke govavih staršev na hribovitem Santan- derju. — G. Mirko Rijavec se je rodil dne 21. decembra 1910 v Bocu. Gimnazijo je obiskoval najprej v Idriji, po- zneje pa nekaj časa v Gorici. Že kot deček je želel postati misionar. Zanimal se je za misijonske dežele, čital "indi- janarce" in se pridno učil zemljepisja. Daljne afriške, azijske in ameriške dežele je dobro poznal. Tudi njih zgo- dovinske in narodopisne prili- čnosti je izredno obvladal. Vsa njegova mlada duša je žvela v teh zagonetnih, nepozna- nih pokrajinah. Kljub svoje- mu zelo živahnemu značaju se je s šestnajstim letom sam odločil, da gre k salezijan- cem. Študiral je najprej v njihovem zavodu v Turinu. Ko mu je bilo 19 let, je bil sprejet v red in poslan v Ko- lumbijo v Bogoto, od koder je pozneje prišel v bogoslov- nico v Mosqueri. Zaradi živ- čne bolezni je moral za ne- kaj let prekiniti učenje. Od- šel je za vzgojitelja otrok govavih staršev v samotni zavod goratega, diškega San- tanderja. V teh letih je v svoji plemeniti požrtvovalno- sti vzljubil te revčke in ugo- diti njihovi prošnji, da je v njihovi sredi daroval svojo prvo sv. daritev. Sedaj, ko je v Mosqueri končal svoje bo- goslovne študije, je izpolnil svojo lepo obljubo: na praz- nik Brezmadežne je tam med otroki govavcev v zapušče- ni in divjini kolumbijskih go-

PREJELA VESELO VEST

Mrs. Natalia Modzelewska je prispela v Ameriko s svojim malim sinčkom kot begunka s Poljske. Domnevala je, da je bil njen mož, častnik pri trgov- ski mornarici, ubit. Ob prihodu v New York pa je z veseljem izvedela, da še živi in se nahaja v Angliji.

ra pel svojo novo mašo. — G. Rijavec je bil vsa leta, kar je zapustil našo sončno Gori- ško, v pismenih zvezah s svo- jimi domačimi. Kakor dozna- vamo, namerava na spomlad obiskati svoje rodne kraje.

Nevarna šala

Pri slikanju si je dovolil prehudo šalo neki delavec iz Marezig. Ko se je dal skupno z nekaterimi drugimi delavci slikati, je pri tem držal na prsih srp in kladivo — znak komunistov. Za to šalo so zvedeli hitro tudi karabiner- ji, kar je imelo za posledico, da so fanta odvedli na svojo postajo v zapor. To spet pri- ča, da v zadnjem času v Ita- liji s komunisti ne postopajo preveč v rokavicah in da te "blagovestnike" z rdečega vzhoda pridno spravljajo na varno, da ne bi preveč pri- pravljali "terena."

Goriška bolnišnica

Goriška bolnišnica bo, ka- kor sedaj vse kaže, zares končno dograjena. V gradnji je bila že dolgo, a delo so de- loma zaradi pomanjkanja kreditov vedno znova zastala. Medtem sta bili obe doseda- nji bolnišnici stalno prenapol- njeni, a tudi drugače niti zda- leka nista bila več v skladu s predpisi o ureditvi bolnišnic. Poročali so, da je bil bolniški ustanovi, ki ji je poverjena gradnja nove bolnišnice, za- gotovljen kredit v znesku 9 milijonov lir. Te dni ji bodo nakazali, tako da se bo grad- nja velikega poslopja mogla pospešeno nadaljevati. V ce- loti bodo znašali stroški za novo bolnišnico 15 milijonov lir.

Vino pri vsakem obedu

Pri vsakem kosilu ali ve- čerji v gostilni dobi odslej v Italiji vsak gost na mizo tudi četrt litra vina. To vino je vračunano v jedi sami in ga torej ni treba posebej plača- ti, prav tako kakor ga ni bilo treba posebej naročiti. Na ta način skušajo delati v Italiji reklamo za svoje vino in s tem ljudi odvadi, da bi pili tuja vina in po nepotrebnem dajali zaslužek tuji državi. Ljudem naj bi se v bodoče ne zdelo več "imenitno" piti na primer tokajca, španska ali kakšna druga tuja vina.

KRATKE NOVICE

Za brezposelne zidarje. Zveza industrijskih delavcev je razglasila, da bodo letos prejeli posebne podpore tudi zidarji, ki ostanejo po- zimi brez dela in zaslužka. Pravico do te podpore za se-

V Selah je umrla v visoki starosti 84 let ga. Marjeta Jug, mati pok. priljubljenega slovenskega zdravnika v Bo- rovljah. Pokojnica je vzgojila 15 otrok, toda veliko število jih je odšlo že pred njo na oni svet. Ga. Jugova je bila zavedna slovenska mati, ki,

tudi svoje otroke znala ohrani- ti lastnemu narodu. Dela na novi elektrarni na Dravi pri Zvabeku se kljub težki nesreči, ki je doletela podjetje pred kratkim, z vsa odločnostjo nadaljujejo. Pri delih je zaposlenih tudi več delavcev iz Jugoslavije.

TO IN ONO IZ DOMOVINE

Bridka usoda zasebnega nameščenca

Pri neki mariborski špedi- cijski tvrdki, katere lastnik je inozemski državljani, je bil zaposlen skozi dolgih 18 let uradni Slovenec. Pred ča- som je nekaj zbolel in ko se je po prestali bolezni zopet povrnil v službo, mu je last- nik izjavil, da ga več ne po- trebuje, ker da nima dela. — Mlažje moči so ostale v služ- bi, star nameščenec, oče dveh otrok pa je moral na cesto.

Nepošten gonjač

Trgovca z živino Miha Za- gar v Kamniku, je imel v službi nekega fanta, ki mu je krmil kupljeno živino v hle- vu gostilne "pri Groggu" na Grabnu. Temu fantu je trgo- vec izročil 5000 din, da jih izroči nekemu soferju, ki bi naj jih dal nekemu kmetu v Tuhinjski dolini. Fant je vzel denar, pa ga ni izročil na do- ločeno mesto, ampak ga pri- držal in se z njim dobro imel po raznih lokalih, dokler ga niso zalotili policaji.

Uničena domačija

V Mostah pri Kamniku je začelo goreti gospodarsko po- slopje posestnika Franca Škr- jancja. Ogenj se je kaj hitro razširil tudi na hlev in hišo. Kot skrben gospodar je imel Škrjanc za zimo vse preskro- ljeno in vse gospodarske pri- tikline napolnjene z mrvo, slamo, žitom, drvni in dru- gim podobnim. Iz hiše, kjer so že vsi domači spali, je ma- ti s težavo rešila sebe in svo- je tri tedne staro dete. Škr- jancu je zgorelo vse, kar je imel. Vse kaže, da je bil ogenj podtaknjen.

Iz ruskega ujetništva

Po 25. letih se je pred kratkim vrnil iz ruskega u- jetništva v Sarajevo v Bosno Vaso Šumadić, o katerem so bili prepričani, da je padel na bojišču, zlasti, ker so ta- krat avstrijske oblasti sporo- čale, da ga pogrešajo. Naj- prej se je sestel s svojo se- stro v neki gostilni, katero je vprašal po imenu in ji nazad- nje povedal da je njen brat. Kmalu ko se je prepričala o resničnosti, sta šla na dom njegove žene in sinka Bran- ka, kjer je seveda bilo nad vse veselo snidenje.

Zaklonišča v Ptuj

V bližini postaje v Ptuj si

DENARNE POŠILJATVE

se v Jugoslaviji in Italiji doslej še redno dostavljajo prejemni- kom. So pa tu in tam mogoče kake zamude radi počasnejših zvez preko morja radi vojne v Evropi. Včasih so bile naše cene:

JUGOSLOVANSKI DINARJI:

Za \$ 2.40.....	100 Din
Za \$ 4.60.....	200 Din
Za \$ 6.70.....	300 Din
Za \$ 8.80.....	400 Din
Za \$ 10.50.....	500 Din
Za \$ 20.50.....	1000 Din
Za \$ 40.00.....	2000 Din

ITALIJANSKE LIRE:

Za \$ 3.05.....	50 Lir
Za \$ 5.90.....	100 Lir
Za \$ 11.50.....	200 Lir
Za \$ 17.00.....	300 Lir
Za \$ 28.00.....	500 Lir
Za \$ 55.00.....	1000 Lir
Za \$ 108.00.....	2000 Lir

Vse pošiljave naslovite na:

JOHN JERICH
1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

Listen to and Advertise over

PALANDEGH'S YUGOSLAV RADIO

Folk Songs and Music

Tamburizza Orchestra

Station WWAE, Every Sunday 1 to 2
536 S. Clark St., Chicago — Har. 3006

da mu izginje denar, katere- ga je hranil doma. Včasih so zmanjkale večje, včasih manjše svote. Sumil je zlasti da mu domači izmikajo, na- zadnje je obdolžil izmikanja služkinjo, 25 letno G. Majhe- nič. Na sled so ji prišli, ko je služkinja nekega fanta posla- la v bližnjo gostilno da ji je prinesel liter vina in mu je za to dala zmenjati tisočak. Pred mari- borskim senatom je bila ob- sojena na 5 mesecev strogega zapora in dve letno izgubo častnih dravljskih pravic.

Nova državna tiskarna

V Beogradu so pred krat- kim v glavnem dogradili no- vo državno tiskarno, ki je 40 metrov visoka in ima 60 m visok stolp ter je po obsegu in velikosti četrta tiskarna v Evropi. Prva in največja je tiskarna "Daily Maila" v Londonu, sledi ji tiskarna v Berlinu, nato je tiskarna "L' Illustration" v Parizu. Tiskar- na bo stala brez strojev 75 milijonov dinarjev.

V 40 letih posadil nad 8000 borovcev

Redek primer nesebičnega koristnega dela pri pogozdo- vanju primorskega krasa je pokazal ugledni trgovec Ju- raj Turina iz Kršiča pri Suša- ku. Turina, ki je sedaj star 70 let, je v 40 letih lastnoroč- no zasadil nad 8000 borovih stebel, pol na otoku Sv. Mar- ka, drugo polovico v Lipova- hu pri Plasu. Iz teh stebel so zrastle krasni gozdovi. Mi- nisterstvo za gozdove in rud- nike je dalo Tuni priznanje s tem, da je bil odlikovan z redom Jugoslovanske krone V. razreda.

POSLUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in naj- starejšo jugoslovansko Ra- dio uro od 9. do 10. ure do- poldne na WGES postaji.

HIŠA IN LOTA

na prodaj. Šest stanovanj po štiri sobe. Zelo poceni. Za in- formacije vprašajte M. r. s. Wolf, 1837 W. 21st Place, Chicago.

300 SVETIH MAŠ LETNO

v življenju in po smrti, so deležni člani "Mašne zveze za Afriko". Člana- rina enkrat za vedno 25c za vsako osebo, živo ali umrlo. — Naslov:

DRUŽBA SV. PETRA KLAVERJA

za afriške misijone,
3624 W. Pine Boulevard, Dept. L, St. Louis, Mo.

MICHAEL TRINKO & SINOVI

PLASTERING and PATCHING CONTRACTORS

(Pleskarji in popravilci ometa in sten)

2114 West 23rd Place, Chicago, Illinois

Telefon Canal 1090

Kadar imate za oddati kako pleskarsko (plasterers) delo, pokličite nas in vprašajte nas za cene. Nobene zamere od nas, če daste delo potem tudi drugam. Priporočamo se pa, da daste nam kot Slovincem priliko, da podamo naše cene za delo, Pleskarska dela vršimo točno in za iste jamčimo.

M. KLARICH & SON

STAVBENIK IN

KONTRAKTOR

3121 So. Parnell Avenue,
CHICAGO, ILL.

Telefon Calumet 6509

GRADIMO

novе hiše, velike in male, prenav- ljamo hiše in razna poslopja. Gradimo garaže, popravljamo porče. — Sprejemamo mala in velika dela. — Delamo načrte za nove hiše, kakor tudi načrte za prenove in poprave.

Društvo sv. Jožefa

ŠT. 169, K. S. K. J., CLEVELAND, (Collinwood) OHIO

Društvo zbora vsak tretji četrtek v mesecu v Slovenskem domu na Holmes Ave. ob 7.30. Ako še niste član tega največ- jega društva v Ameriki, se vas opozarja, da se takoj vpišete dokler niste še prestari.

V društvu se sprejemajo moški in ženske v starosti od 16. do 60. leta. V mladinski oddelek pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Poleg izredno velikih podpor za najmanjše prispevke, goji društvo tudi razne vrste športa za mladino.

Frank Matoh, predsednik, Louis Simen, blagajnik,
John Pezdirtz, tajnik, 14904 Pepper Avenue
Lovrenc Leskovec, boln. tajnik,
Zdravniki: Dr. Skur, dr. Perme, dr. Stasny in dr. Opaškar.

Ukrajina joče

ALEKSIJ
PELIPENKO

Komar je ukazal, da naj žrtve Čeke pokopljejo na pokopališču v dveh velikih grobovih. Truplo župnika pa je ukazal odpeljati v Volovodivko, kjer so mu pripravili svečan pogreb, kakor se za duhovnika spodobi. Tudi padle kmete so tja prepeljali.

Potem je Komar sodil čekiste. Najprej je poklical predse komisarja Čeke, preiskovalnega sodnika in državnega pravdnika, ki so ga dobili uporniki v Čekinem sloopju z ostalimi sodniki. Trepetaje, s skazanimi obrazi, strahopetno so stali pred njim. Gledal jih je, prebadal jih z očmi in molčal.

"Kaj naj z njimi storimo?" je vprašal eden izmed njegovih. Komar je kratko odgovoril: "Krvosesi so, naj se vtope v človeški krvi!"

Komarjevi ljudje so zgrabili ostale čekiste, ki niso padli v boju in jih vrgli v s krvjo napolnjeno jamo. Še prej so jim zvezali roke in noge. Potem so nametali nanje trupla padlih tovarišev. Utonili so v krvi onih, katerih kri so pravkar prelili.

Truplo župnika Nikandra so srečno pripeljali v Volovodivko. Kmetje so ga položili v župnišču na mrtvaški oder. Obekli so ga v mašna oblačila, razbito glavo so mu prekrižali z belo ruto. Potem so mrliča obstopili in jokali za župnikom kakor otroci. Toda nič ni pomagalo, misliti je bilo treba na pogreb.

Okoliščine so bile ugodne. Štefan Komar je taboril v Voroni dubini, v Vranjem gozdu. Daleč na okoli so zbežali vsi komunisti, vse oblasti iz Obidna, Lipovca in Breclava, kolikor jih še niso Komarjevi ljudje postrelili ali pobesili na telegraf-ske drogeve. Rdeče čete so se skrile v Vinico, kjer je pričela delovati po Komarjevem odhodu nova Čeka. Cele ure daleč se ni prikazal v okolici Vranjega gozda kak vojak ali čekist. Vojaški oddelki, ki so morali preko teh pokrajin, so korakali po velikih ovinkih na svoje mesto.

Tako je bilo mogoče Volovodivčanom mirno in svečano pokopati župnika Nikandra in v boju za njegovo svobodo padle kmete. Župnika Nikandra so pokopali poleg cerkve. Dali so mu na grob napis: "Tu počiva naš dragi župnik Nikander. Svoje življenje je daroval za vero in resnico."

Poleg Nikandrovega groba so bili pokopani v boju padli kmetje. Med jih je dvajset. Na visoki gomili so postavili križ in na križu napis: "Tu počivajo ukrajinski junaki. Darovali so svoje življenje v boju proti sovražnikom Ukrajine."

Volovodivški kmetje so sedaj prosili škofa Fotija, ki je živel kot menih v Nemirivu in ga prosili za novega župnika. Zaradi njih zvestobe in navezanosti, jim je dal na prosto izbiro, da si sami izberejo župnika. Izbrali so si za svojega župnika duhovnika Petra Križenivskega. Udeležil se je pogreba umorjenega župnika Nikandra in govoril pogrebni govor, ki je Volovodivčanom posebno ugajal.

Sleherno nedeljo in praznik je obiskoval z verniki Nikandrov grob in skupno so molili za njegovo dušo. Čim bolj je novi župnik ljudi spominjal na Nikandra in zanj molil, tembolj so ga verniki ljubili.

III. DEL.

ZVEZDA SVOJEGA LJUDSTVA

Cerkveni zaklad.

V Vranjem gozdu je bilo vse živo. Komarjevi taborni ognji so visoko plapolali. Komarju se je pridružilo mnogo kmetov. Slaba obleka jih je le malo varovala pred mrazom v poznih jesenskih nočeh, toda njih srca so gorela. Prinesli so Komarju mnogo vojnega materiala in orožja. Vranji gozd je velik in gost, zato jih brani in skriva.

Vseeno pa je bil Komar nemiren. Koliko časa bo mogel še imeti svojo četo? Kaj naj začne? Ko je dvignil orožje je imel jasen namen. Osvoboditi župnika Nikandra in maščevanje nad čekisti. Sedaj pa je župnik Nikander mrtev in njegovi morilci so bili sojeni. Kaj naj še stori?

Ko so nekega dne zopet goreli taborni ognji in so peli kmetje ukrajinske pesmi, je stopil Komar v stran, da bi bil sam. Sedel je na panj in premišljeval:

"Če bi se naenkrat uprla vsa Ukrajina tako kot mi," je mislil, "tedaj bi bila dežela prosta v enem dnevu. Kaj pa smo mi? Peščica kmetov, mala skupinica. Oni bodo končno le močnejši. Od vseh strani bodo sklicali rdeče vojake, bataljone, polke z oklopnimi avtomobili. Prinesli bodo tovoove, metalce min in bombe. Oni vedo kje smo. Nas je le nekaj tisoč mladih fantov in junaških mož. Ali bomo potlačeni od rdeče premoči? Izmisлити si bom moral drug način."

Komar se je vrnil nazaj v taborišče, vzela je s seboj nekaj tovarišev, ki jim je posebno zaupal in odjezdil je z njimi v Plosko dubino, v gozd na ono stran Volovodivke. Tu si je izbral skrivališče za orožje. Naslednjo noč so tja peljali v tovornih avtomobilih živež, vojni material in orožje in vse to skrbno skrili.

Potem je Komar odpustil vse svoje ljudi. Zadržal je le okoli štirideset mož, ki so jih boljševidki poznali po imenu in se zato niso več mogli vrniti domov. To je bilo njegovo jedro. Z drugimi je sklenil, da jih bo tedaj hitro sklical, če jih bo rabil za napad kakšnega večjega komunističnega oddelka. Kmetje so prišli, se zbrali v čete, se bojevali in po nekaj dneh so se vrnili zopet domov, ne da bi komunisti kaj zapazili.

Komarjevo taborišče je bilo še vedno v Voroni dubini. V toplih kožuhih so lahko zdržali. Za živež so skrbele vasi. Pred zarjo je bilo večkrat videti mlada dekleta hiteti proti Voroni dubini z jerbasi naloženimi s kruhom, mesom in žganjem. Košare in jerbase so obesile na določena drevesa. Čez nekaj časa so prišle zopet s polnimi jerbasi in prazne vzele domov.

Noči so postajale hladnejše. Če je v gozdu hrumel vihar in so Komarjevi ljudje zmrzovali, so se posamič sp plazili iz gozda ter šli v bližnje vasi in prenočevali v senikih. Kmetje so jim radi dali jesti in nikogar ni bilo, ki bi jih izdal komunistom. Brez skrbi je prihajal Komar med kmete, kadar so imeli poroko ali sploh kakšno slovesnost in kot v boju je bil prvi tudi pri plesu.

(Dalje prih.)

ENERGIJA V URANOVEM ATOMU

Ze mnogo stoletij sanjajo znanstveniki o presnavljanju snovi. Med tem pa, ko je srednjeveškim alkimistom prišlo za to, da bi na ta način prideli zlato, si je današnje znanost postavila kot smoter to, da bi s primerno drobitvijo sprostila ogromne zaloge energij ki tičijo v atomih.

L. 1919. je angleškemu fiziku Rutherfordu prvič uspelo drobiti atome dušika. Zdelo se je, da se je uresničil pradavni sen alkimistov. V vseh kulturnih državah so nastali zavodi, ki se bavijo samo s tem problemom. A čeprav je znanost v zvezi z drobitvijo atomov odkrila že obilo važnih stvari, se sproščanje njihove notranje energije ni hotelo posrečiti v zaželjenem obsegu. Že dovoljkrat so se vesti o uspehih v to smer izkazale za neutemeljene ali pa hudo pretirane. Zato je treba s primerno rezervno sprejeti tudi najnovejšo vest, ki prihaja iz Berlina.

Po tej vesti sta profesorja Hahn in Strassmann ob začetku tega leta ugotovila, da se uranov atom razdeli v skoraj enake dele barija, lantana itd., če ga obstreljujejo z najmanjšimi znanimi nenabitimi delci, tako zvanimi nevtroni. Pri tem razpadanju se sproščajo novi nevtroni, ki drobijo s svoje strani nove uranove atome, tako da se v najkrajšem času preosnuje vsa zaloga urana.

Sedaj poroča prof. dr. Flügge z zavoda cesarja Viljema v Berlinu-Dahlemu, da se pri tem procesu sproščajo ogromne energije. Če bi združili uranovo kroglo s premerom več metrov na ta način, bi se sprostilo toliko sile, kolikor jo proizvajajo vse nemške električne centrale v enajstih letih. Toda ta energija bi se sprostila v stotinki sekunde, tako da bi bila posledica neznanska eksplozija. Treba je najti način, da bi se proces tako zavrl, da bi bilo mogoče tehnično izkoristiti. To pot so našli, in sicer je treba uranu primešati kadmij in vodo. Nemci so izdelali tudi tako zvan uranov stroj — za enkrat seveda samo na papirju. Prvih poskusov s tem strojem pričakujejo z velikim zanimanjem.

Prireditve, ki so oglašane v "Am. Slovencu" so vedno uspešne.

Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1931 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0323
Uradne ure: vsak dan od 9. zjutraj do 8:30 zvečer.

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podporna organizacija v Združenih Državah Ameriških, je:

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois.

POSUJE ŽE 46. LETO.

Glavni urad v lastnem domu: 508 No. Chicago Street, Joliet, Illinois.

SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA NAD \$4,450,000.00.

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 119.80%.

K. S. K. Jednota ima nad 35,000 članov in članic v odraslem in mladinskem oddelku.

SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUŠTEV 185.

Skupnih podpor je K. S. K. Jednota izplačala tekom svojega 46-letnega obstanka \$6,960,000.00.

GESLO K.S.K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD!"

Če se hoče zavarovati pri dobri, poštenu in solventni podporni organizaciji, zavaruj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo sredo člane in članice od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruješ se lahko od \$250.00 do \$5000.00 posmrtnine.

V Mladinskem oddelku K.S.K.J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "A" ali "B". Mesečni prispevek v mladinski oddelki je zelo nizek, samo 15c za razred "A" in 30c za razred "B" in ostane stalen, dasi zavarovalnina v vsakem dnu narašča. V slučaju smrti otroka zavarovanega v razredu "A" se plača do \$450.00 in zavarovanega v razredu "B" se plača do \$1000.00 posmrtnine.

BOLNIŠKA PODPORA:

Zavaruješ se lahko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Asesment primerno nizek.

K. S. K. Jednota nudi članstvu pet najmodernejših vrst zavarovanja.

Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo jim rezervno izplačilo v gotovini.

Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnjih asesmentov. Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote", ki izhaja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega dobiva vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovenka bi moral (a) biti zavarovan (a) pri K. S. K. Jednoti, kot pravi materi vdov in sirot. Če se nisi član ali članica te močne in bogate podpore organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moralo biti društvo, spadajoče k K. S. K. Jednoti. Kjerkoli še nimate društva, spadajočega k tej katoliški podporni organizaciji, ustanovite ga; treba je le osm oseb starosti od 16. do 60. leta. — Za nadaljnja pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 508 N. Chicago Street, Joliet, Illinois.

Pisano polje

J. M. Trunk

Glasiilo Kominterne je objavilo neko "vabilo" Rumuniji s kolom radi nekega združenja ali zaščite. Moskovska vlada je rekla, da to ni bila nobena vladna izjava. Saj se poznamo. Morda je bilo "vabilo" še prezgodnje, ker gori na Finskem gre precej polževo in tudi ježasto.

Vojna poročila. V začetku l. 1919 je bilo treba iti čez Karavanke, ker "zavojevanje" Koroške je bilo nekaj hvale vrednega, ampak klaverno, kakor v razmerah pač ni moglo drugače biti. Ustavil sem se v Trziču in se pokrepčal v gostilni. Pride tja neki slovenski narodnjak iz Borovlj. "Umakniti smo se morali," pripoveduje drugim, jaz sem le poslušal, "ampak Nemce smo kar kosili s stroj-nico." Vedel sem, da so imeli le eno. Po mesecih se je obrnilo in zopet sem bil v Borovljah. "Koliko Nemcev je bilo tedaj pokosenih?" poprašujem. Izvedel sem, da niti eden ne, ker tedaj sploh še ni bilo nobenega folksverovca tja, in možakar, ki je govoril in se bahal o "kar kosili smo jih," je že pred menoj zapustil Borovlje. Da vidite. In danes je propaganda na višku.

Danes n. pr. Vidim: "Nine Finnish soldiers kill 700 Russians."

In na dolgo in široko se pripoveduje, kako so jih. In to pripoveduje prav A. P. Ne tajim, ako je bilo tako, le debela se mi zdi. Vi pa, kakor hočete.

Dalje: "Germans down 34 enemy planes." Šlo bi za spopad tam pri Helgolandu. Vest je iz Berlina, in še pravi, da se je udeležilo napada 34 zrakoplovov, in vse so Nemci spravili dol. In tudi to vest prinaša A. P.

Omenil sem že, da Finci porirajo ruske tanke, kakor bi bili le iz papirja. Morda so? In toliko so jih že zmečkali, da jih mora že zdaj Rusom zmanjkovati.

Dalje pravijo finska poročila, da ruski tanki prihajajo kar k njim. Tu je nekaj. In še vojaki prihajajo, in pri drugih ruskih vojaki izgleda, da nimajo nobene municije. Well, če je tako, je pač tako, in morda res pri tem ni vse le propaganda, ako je zopet druga vest resnična, vest namreč, da je do 100 tisoč ruskih policistov za Rusi, ki Ruse gonijo naprej. Vest je taka.

Bojno ladjo Graf Spee so Nemci razstrelili. Angleži pravijo, da je to "ignoble suicide" — sramoten samomor. Naj se sami pomenuje. Baje je Hitler tako zaukazal. Recimo, da je malo sramotno, soditi ne morem. Vsaj

Hitler se nekoč nikakor ni izkazal junaka, ko je jo na skrivaj potegnil in pustil druge v kaši, dasi danes tega noben Nemec ne bo hotel priznati.

Tudi ruska vojna poročila pripovedujejo le o prodiranju, ampak naprej Rusi ne pridejo, in finska pravijo, da vsako prodiranje ustavijo, pa se le tudi umikajo in hodijo v Norvežijo na uro gledat.

Vojna je pač zmeda, in ničda, da so tudi vojna poročila hudo zmedena. Pogostoma so pa le predebela, vsaj za ušesa takih, katerim bi bilo le za resnico in zasledujo potek nepristransko.

KRALJ V NJEGOV TAJNIK

Švedski pesnik Karel Michael Bellann je bil tajnik kralja Gustava III. in vladar ga je zavoljo njegove sposobnosti zelo cenil. Nekoč je pesnik zavoljo nekega nespoštljivega odgovora padel v nemilost, pregnali so ga z dvora. Kralj pa mu je še potem pošiljal vsakovrstna dela na dom.

Nekega dne je Bellann zvedel, da bo kralj ob določeni uri jahal mimo njegove hiše, pa mu je pripravil nenavaden prizor. Pesnik je bil naslonjen, namiljen po obrazu po vseh pravilih, skozi okno svojega stanovanja v prvem nadstropju, zunaj, na lestvi pa je stal brivec in mu strgal brado. Kralj je začudeno obstal in vprašal:

"Za vraga, kaj pa pomeni to?"

"Moj brivec, veličanstvo," je odgovoril pregnani pesnik mirno, "je padel pri meni v nemilost, prepovedal sem mu vstop v hišo, toda falota ne morem pogrešati!"

Kralj se je tako zakrohotal, da je zdrknil s konja. Dobro je razumel namigljaj in Bellmann se je smel spet vrniti na dvor.

SINCE 1886
Paying 3 1/2%
OR MORE ON
SAVINGS

Od 1886 brez presledka nismo nikdar plačali na hranilne vloge manj kakor 3 1/2%. Nad 7000 zadovoljnih klientov, vključno voditelji trgovin, korporacije, partnerstva in trustna lastništva, prinesejo ali pošljejo semkaj svoje previšne sklade.

Denar v prometu vam plača več

HOME FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASS'N OF CHICAGO
Resources Over \$6,000,000.00
1818 St. at Ashland Ave. MON. 8100

'ŽIVI IZVIRI'

je krasna knjiga, ki govori o trdnem rodu Brjanov. Zanimiva povest, ki more vsakega zanimati. Spisal jo je znani slovenski pisatelj IVAN MATIČIČ, ki je spisal knjigo "Na krvavih poljanah".

Knjiga vsebuje 411 strani, tiskana na finem knjižnem papirju, platnice klasično moderno opremljene, vezana v platno.

KNJIGA STANE S POŠTNINO

\$2.00

Naroča se od:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Rd. -:- Chicago, Illinois

Učbenik Angleškega jezika

Vsebuje SLOVNICO in kratek SLOVAR.

Zelo praktična knjiga. Zepno oblika.

Naročila s potrebnim zneskom je poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

TA NOVI SLOVAR

ima posebno poglavje o ameriški angleščini. Slovar je priredil in sestavil znani profesor J. Mulaček, ki je bival več let v Ameriki. — Knjiga ima 295 strani.

CENA:

Trdovezan v platno.... \$1.50

Broširan mehko..... \$1.25

Tiskarna
Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILLINOIS